

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2023./2024.

GEO.57.HR.R.K1.44

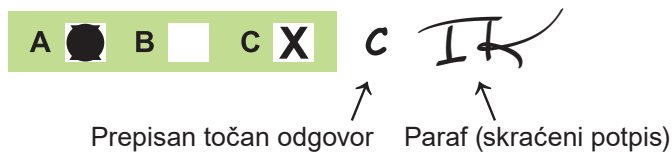

57316

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

GEOGRAFIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

G
E
O

List za odgovore

D-S057

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

GEO.57.HR.R.L1.02

57317

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

GEO

22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐26. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐27. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐28. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐29. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐30. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐31. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐32. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐33. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐34. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐35. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐36. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐37. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐38. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐39. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐40. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐41. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐42. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li zalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 42 stranice, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Višegodišnji rat između službene vlade i naoružanih pobunjenika plemena Huti uzrokovao je ne samo brojna razaranja, već i iseljavanje više od četiriju milijuna ljudi. Stalna ratna opasnost dovela je do ekonomskoga sloma države u kojoj je 2023. godine više od 80 % stanovništva živjelo u ekstremnome siromaštvu, a 2,2 milijuna djece bilo je pothranjeno.

Koje je ime države opisanoga kriznog žarišta?

- A. DR Kongo
- B. Etiopija
- C. Jemen
- D. Somalija

(1 bod)

2. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

U Nacionalnome programu reformi koji je Vlada Republike Hrvatske objavila 2019. godine među zaključcima koji su usmjereni na poticanje demografske obnove stoji i ovaj:
– „posebnim mjerama poticati će se naseljavanje i zapošljavanje u ruralnim sredinama u cilju ravnomjernijega razvoja Hrvatske.”

Koji je naziv populacijske politike primarno istaknute u ovome zaključku?

- A. ekspanzivna
- B. restriktivna
- C. redistributivna
- D. eugenička

(1 bod)

3. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

U kojoj se epohi tijekom kenozoika taložio prapor na ravnjaku čiji je dio prikazan na priloženoj fotografiji?

- A. u holocenu
- B. u pleistocenu
- C. u pliocenu
- D. u miocenu

(1 bod)

Geografija

4. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je naziv stijene nastale preobrazbom vapnenca i korištene u izradi skulpture prikazane na priloženoj fotografiji?

- A. bazalt
- B. gnajs
- C. granit
- D. mramor

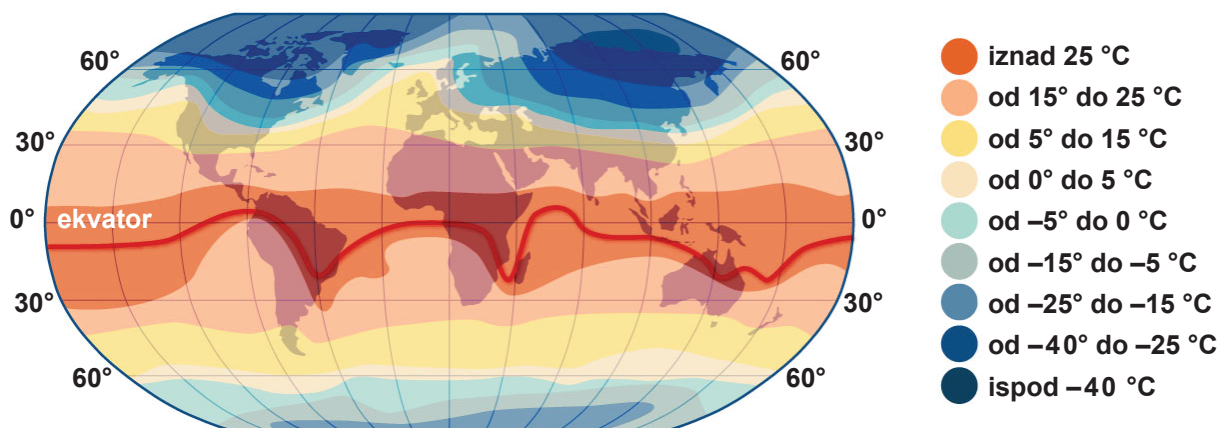
(1 bod)

5. U kojemu su od navedenih mora najbolji uvjeti za rast koralja?

- A. u Azovskome moru
- B. u Crvenome moru
- C. u Ohotskome moru
- D. u Sredozemnome moru

(1 bod)

6. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji od navedenih klimatskih modifikatora najviše utječe na raspored izoterma u siječnju na priloženoj geografskoj karti?

- A. atmosfera
- B. geografska širina
- C. morske struje
- D. nadmorska visina

(1 bod)

Geografija

7. Pozorno promotrite grafički prilog.

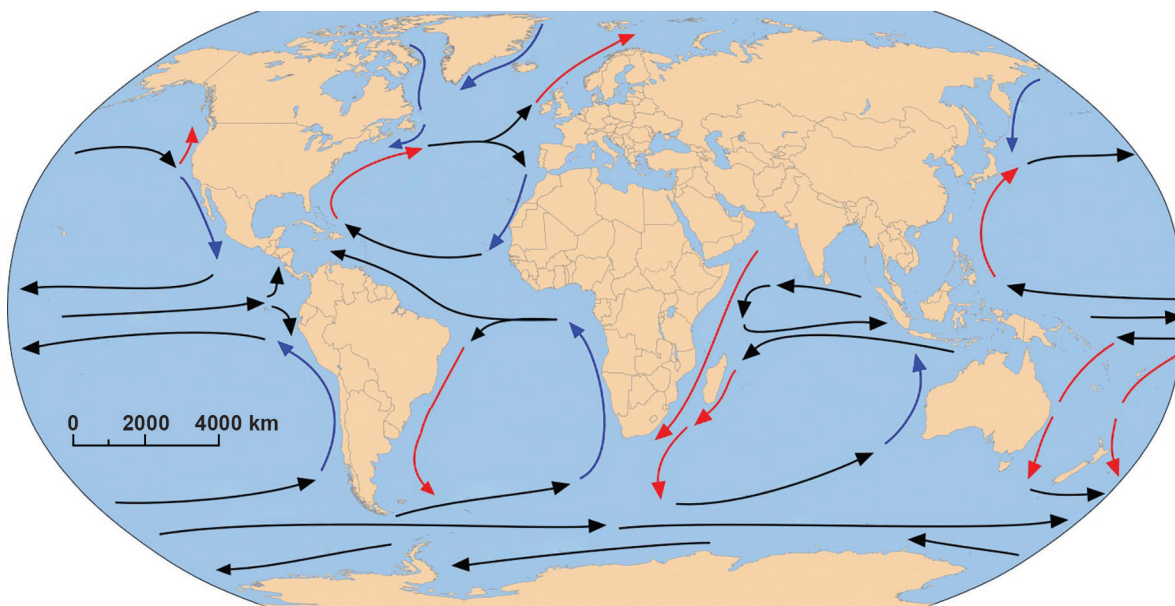

U kojemu je gradu potpisan međunarodni sporazum o borbi protiv klimatskih promjena čije su značajke prikazane na grafičkome prilogu?

- A. u Dohi
- B. u Kyotu
- C. u Montrealu
- D. u Parizu

(1 bod)

8. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji kontinent ima veći dio zapadne obale izložen klimatski povoljnomu utjecaju tople morske struje?

- A. Afrika
- B. Azija
- C. Europa
- D. Južna Amerika

(1 bod)

Geografija

9. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

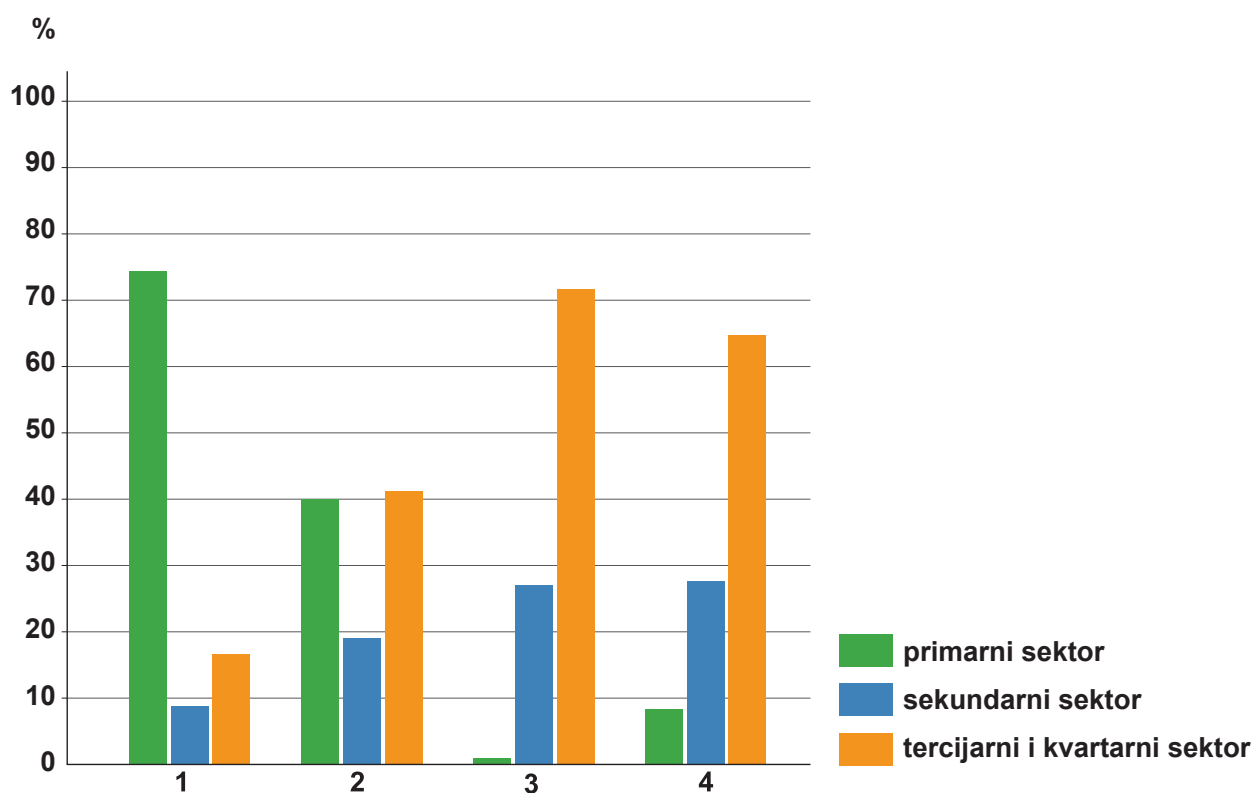

Kojim je brojem na priloženoj geografskoj karti označeno jezero čija je zavala prirodnoga postanka?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

10. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Priloženi dijagram prikazuje gospodarsku strukturu stanovništva odabranih država za 2017. godinu.

Kojim je brojem označena gospodarska struktura stanovništva države s niskim indeksom društvenoga razvoja?

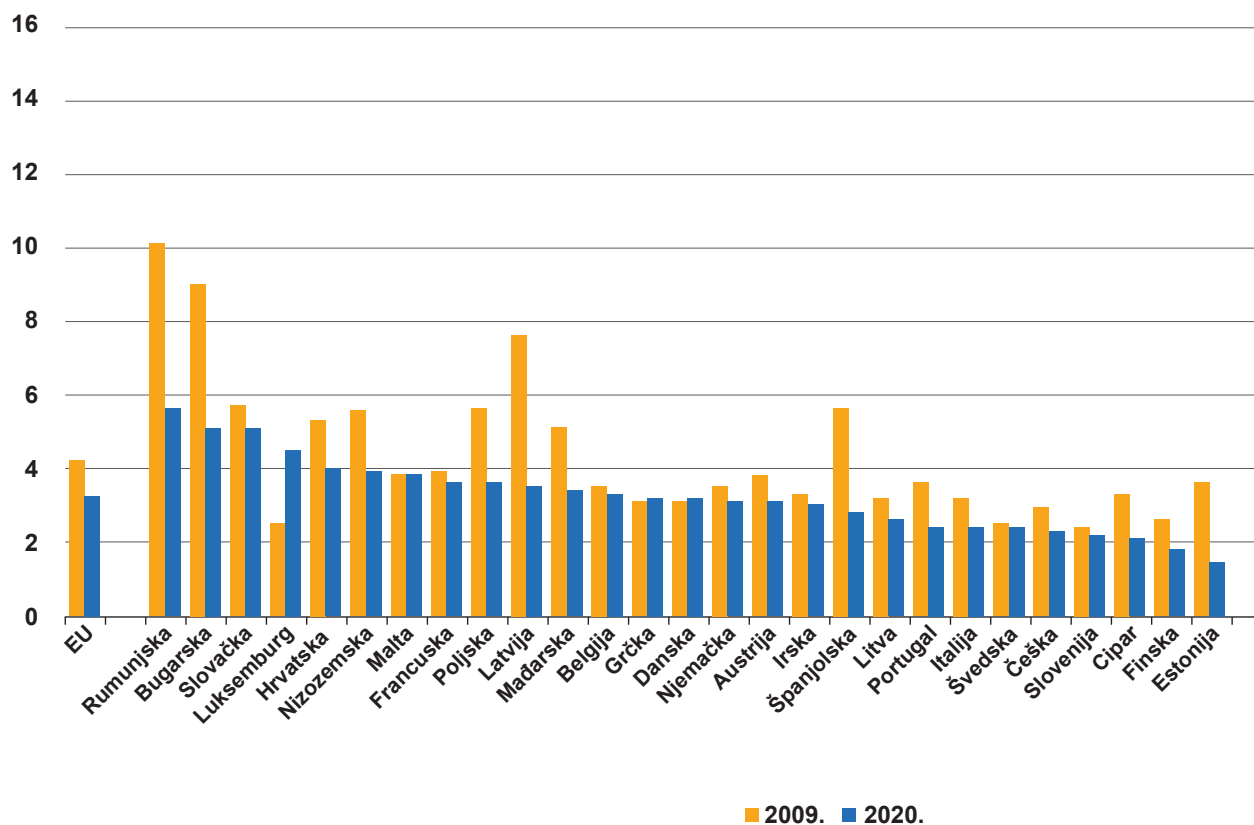
- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

11. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Smrtnost dojenčadi

(broj umrlih na 1000 živorođenih)

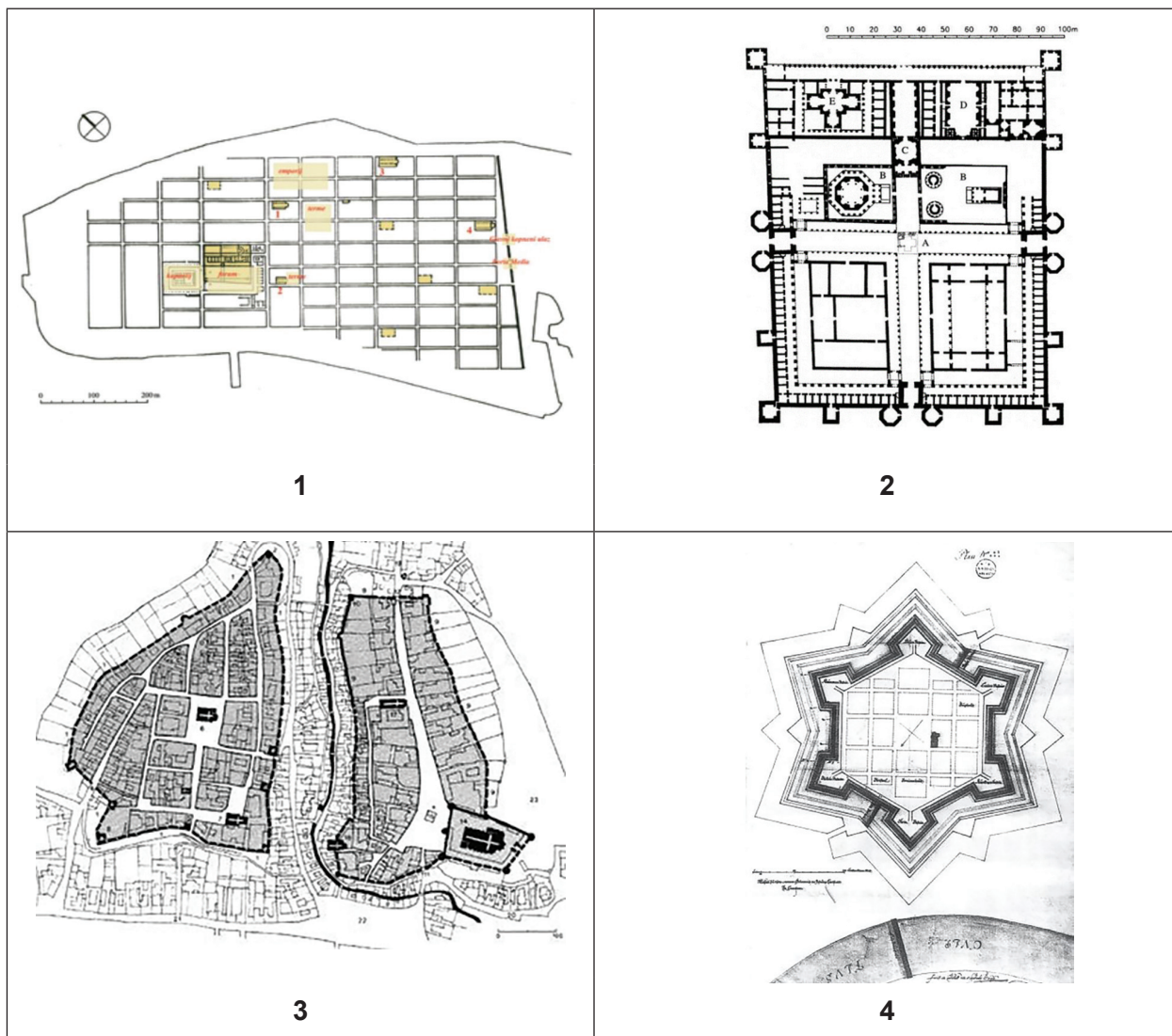

U kojoj je od navedenih država zabilježen najveći relativni pad stope smrtnosti dojenčadi 2020. godine u odnosu na 2009. godinu?

- A. u Rumunjskoj
- B. u Bugarskoj
- C. u Mađarskoj
- D. u Estoniji

(1 bod)

12. Pozorno promotrite grafičke priloge.

Kojim je brojem označen tlocrt stare jezgre grada Karlovca?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

13. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Država	I. sektor	II. sektor	III. sektor
Češka	1,9	39,8	58,3
Luksemburg	0,2	20,1	79,7
Nizozemska	1,6	28,6	69,8
Njemačka	0,7	36,0	63,3

U priloženoj tablici prikazana je struktura BDP-a prema sektorima gospodarskih djelatnosti odabranih država članica Europske unije 2020. godine. Koje je ime države s najvećim udjelom bankarstva i financijskih usluga u BDP-u?

- A. Češka
- B. Luksemburg
- C. Nizozemska
- D. Njemačka

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Država	Očekivana životna dob (godina)	Prosječan broj godina obrazovanja	BDP po stanovniku (u međunarodnim dolarima)
Island	82,7	13,8	55 782
Japan	84,8	13,4	42 274
Njemačka	80,6	14,1	54 534
Švicarska	84,0	13,9	66 933

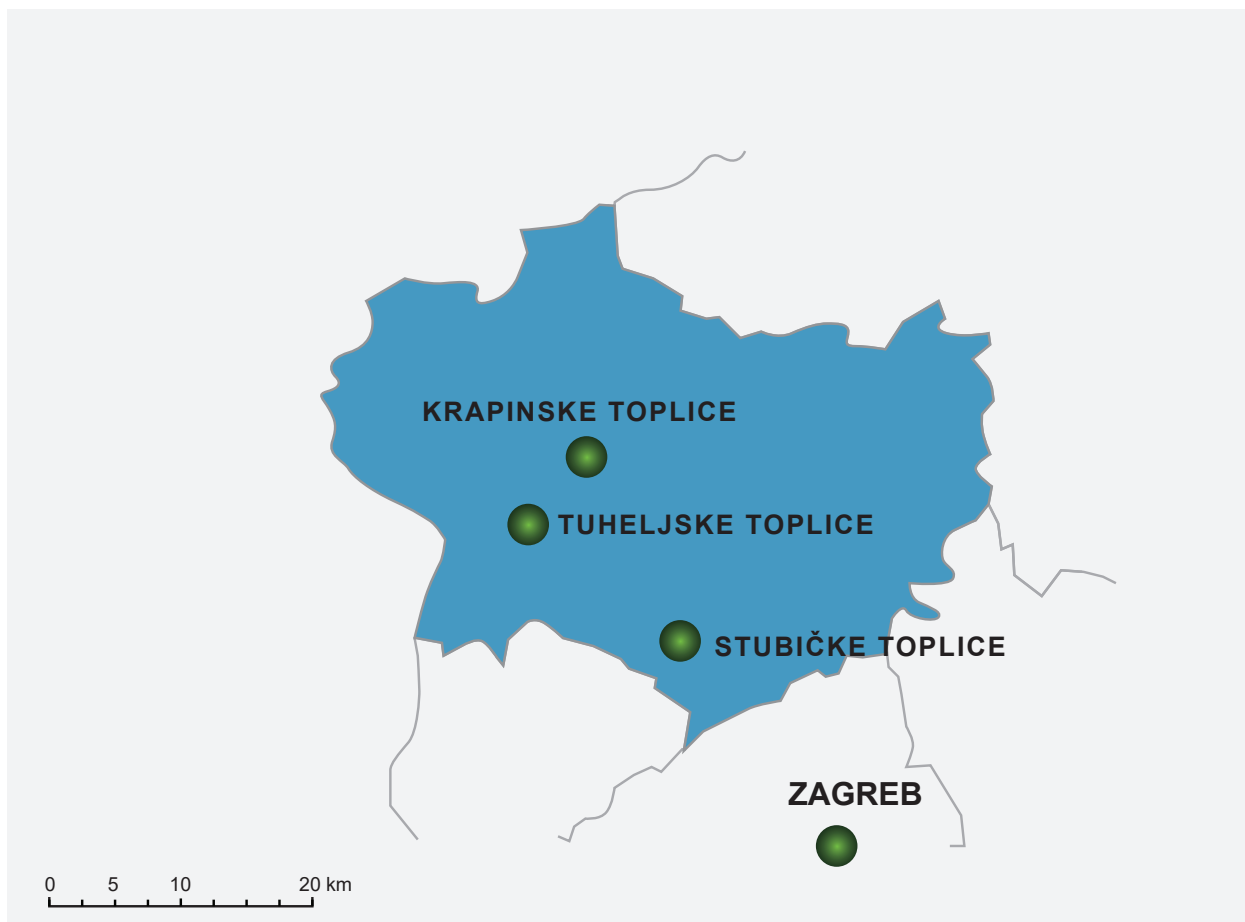
U priloženoj tablici prikazane su vrijednosti sastavnica indeksa društvenoga razvoja 2021. godine.

Koje je ime države u tablici s najvišim indeksom društvenoga razvoja?

- A. Island
- B. Japan
- C. Njemačka
- D. Švicarska

(1 bod)

15. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

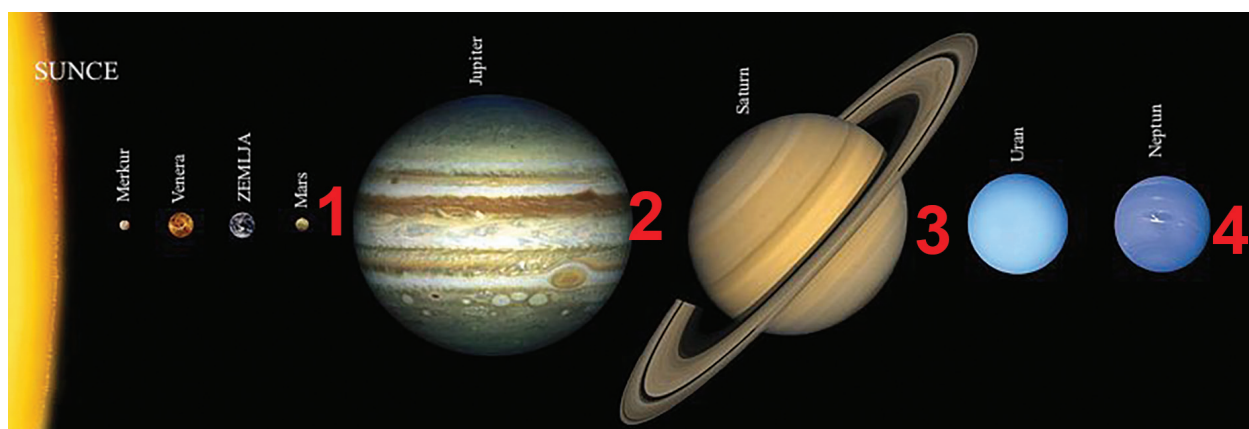

Koje je ime regije prikazane na priloženoj geografskoj karti i poznate po brojnim wellness i spa centrima?

- A. Hrvatsko zagorje
- B. Međimurje
- C. Podravina
- D. Prigorje

(1 bod)

16. Pozorno promotrite grafički prilog.

Na grafičkome prilogu prikazani su planeti Sunčeva sustava (mjerilo nije očuvano za udaljenosti). Kojim je brojem označen pojas u kojemu se nalazi Ceres?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

17. Pozorno promotrite grafički prilog.

unesco

Global Geopark

Koji je od navedenih lokaliteta pod zaštitom organizacije čiji je logo prikazan na grafičkome prilogu?

- A. Crna mlaka
- B. Hajdučki i Rožanski kukovi
- C. Marjan
- D. Viški arhipelag

(1 bod)

Geografija

18. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv kategorije zaštite prirodnih područja kojoj pripadaju prostori označeni zelenom bojom na priloženoj geografskoj karti?

- A. park prirode
- B. park-šuma
- C. regionalni park
- D. značajni krajobraz

(1 bod)

19. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Kojoj su djelatnosti namijenjeni bazeni zaokruženi bijelom bojom na priloženoj fotografiji?

- A. proizvodnji električne energije
- B. proizvodnji soli
- C. uzgoju riba
- D. uzgoju školjaka

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Pojedine regije Afrike imaju različitu plodnost tla. Područja s većom plodnosti tla i dostupnosti vode privlače stanovništvo od neolitika pa su gušće naseljena, a tlo više degradirano. Koji je čimbenik utjecao na veću plodnost tla u dijelovima Istočne Afrike?

- A. niže godišnje temperature zraka
- B. veća nadmorska visina
- C. veća količina padalina
- D. vulkanska aktivnost

(1 bod)

21. Za koji je tip havarije vezana pojava Minamata sindroma u Japanu?

- A. za energetski
- B. za industrijski
- C. za nuklearni
- D. za prometni

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Godina	Doseljeni iz inozemstva	Odseljeni u inozemstvo	Migracijski saldo
2010.	4 985	9 860	–4 875
2012.	8 959	12 877	–3 918
2014.	10 638	20 858	–10 220
2016.	13 985	36 436	–22 451
2018.	26 029	39 515	–13 486

Priložena tablica prikazuje vanjske migracije stanovništva Republike Hrvatske od 2010. do 2018. godine.

Kakav je trend vanjske migracije stanovništva Republike Hrvatske i utjecaj na ukupan broj stanovnika Hrvatske? Objasnite jednom rečenicom.

(1 bod)

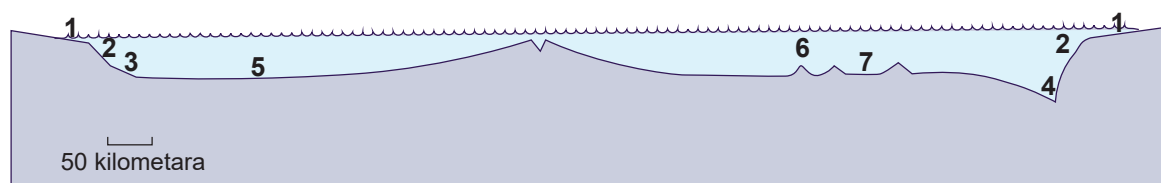
23. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Objasnite jednom rečenicom kojim je procesom nastao i kojemu genetskom tipu reljefa pripada reljefni oblik na priloženoj fotografiji.

(1 bod)

24. Pozorno promotrite grafički prilog.

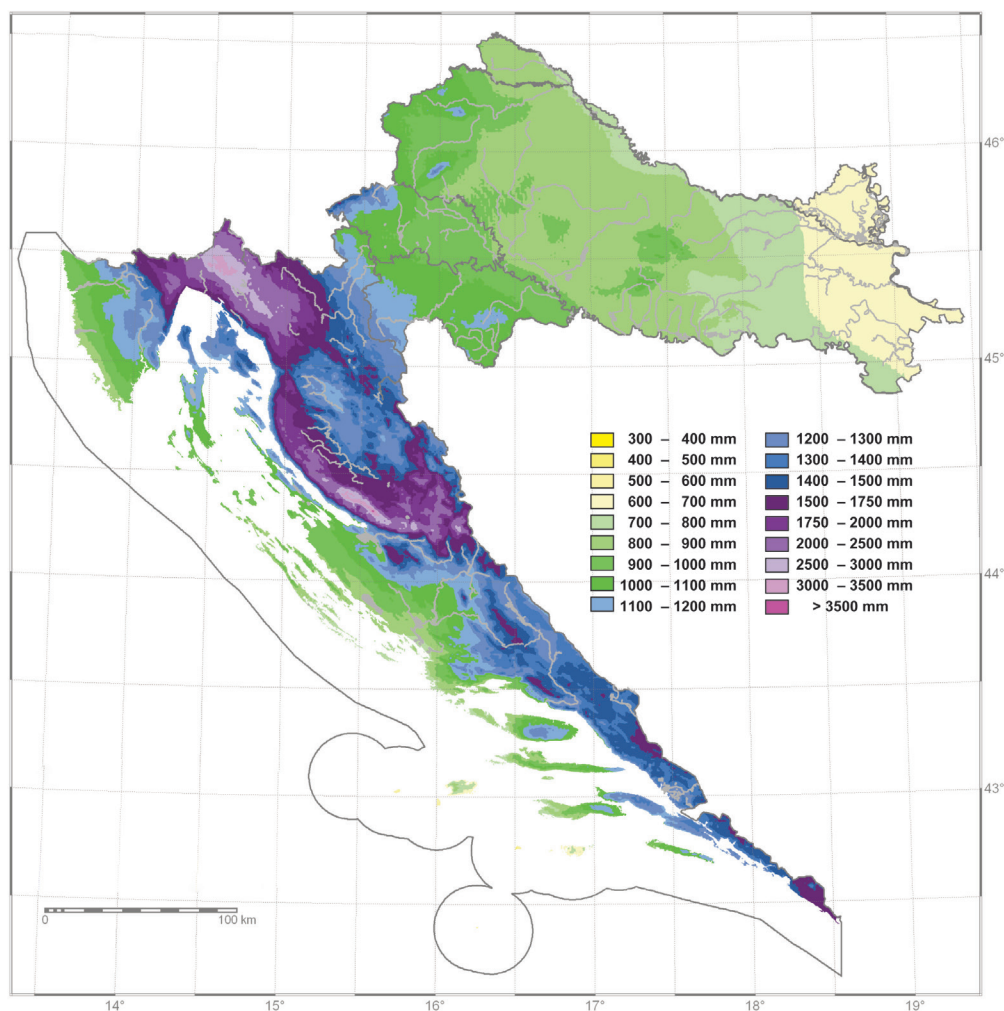
Koji je naziv reljefnoga oblika karakterističnoga za aktivni kontinentski rub?

Kojim je brojem označen taj reljefni oblik na grafičkome prilogu? _____

(1 bod)

Geografija

25. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Priložena geografska karta prikazuje srednju godišnju količinu padalina (u mm) u Republici Hrvatskoj. Objasnite jednom rečenicom utjecaj kontinentalnosti na geografsku raspodjelu prikazanoga klimatskog elementa.

(1 bod)

26. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Na priloženoj geografskoj karti prikazana je posljedica globalnoga zatopljenja. Sivom je bojom prikazano stanje početkom 21. stoljeća, a ružičastom procjena za kraj 21. stoljeća. Objasnite jednom rečenicom prikazanu promjenu.

(1 bod)

Geografija

27. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Izvor rijeke je podno Risnjaka u Gorskom kotaru, a u blizini Karlovca se u tu rijeku ulijevaju Dobra i Korana. Nizvodno od Karlovca najdulji je pritok te rijeke Glina. Opisana rijeka pripada Crnomorskomu slijevu.

Koje je ime rijeke opisane u priloženome tekstu? _____

(1 bod)

28. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tekućica	Iskoristivo (TWh/god.)	Iskorišteno (TWh/god.)	Iskorišteno (%)
Cetina	3,70	2,75	74,3
Drava	2,60	1,23	47,3
Kupa	2,00	0,24	12,0
Lika i Gacka	1,40	1,00	71,4
Sava	1,00	0	0

Priložena tablica prikazuje hidropotencijal odabranih rijeka u Hrvatskoj i njihovu iskorištenost.

Koje je ime rijeke koja ima najveći **neiskorišteni** hidropotencijal u relativnome iznosu?

(1 bod)

29. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

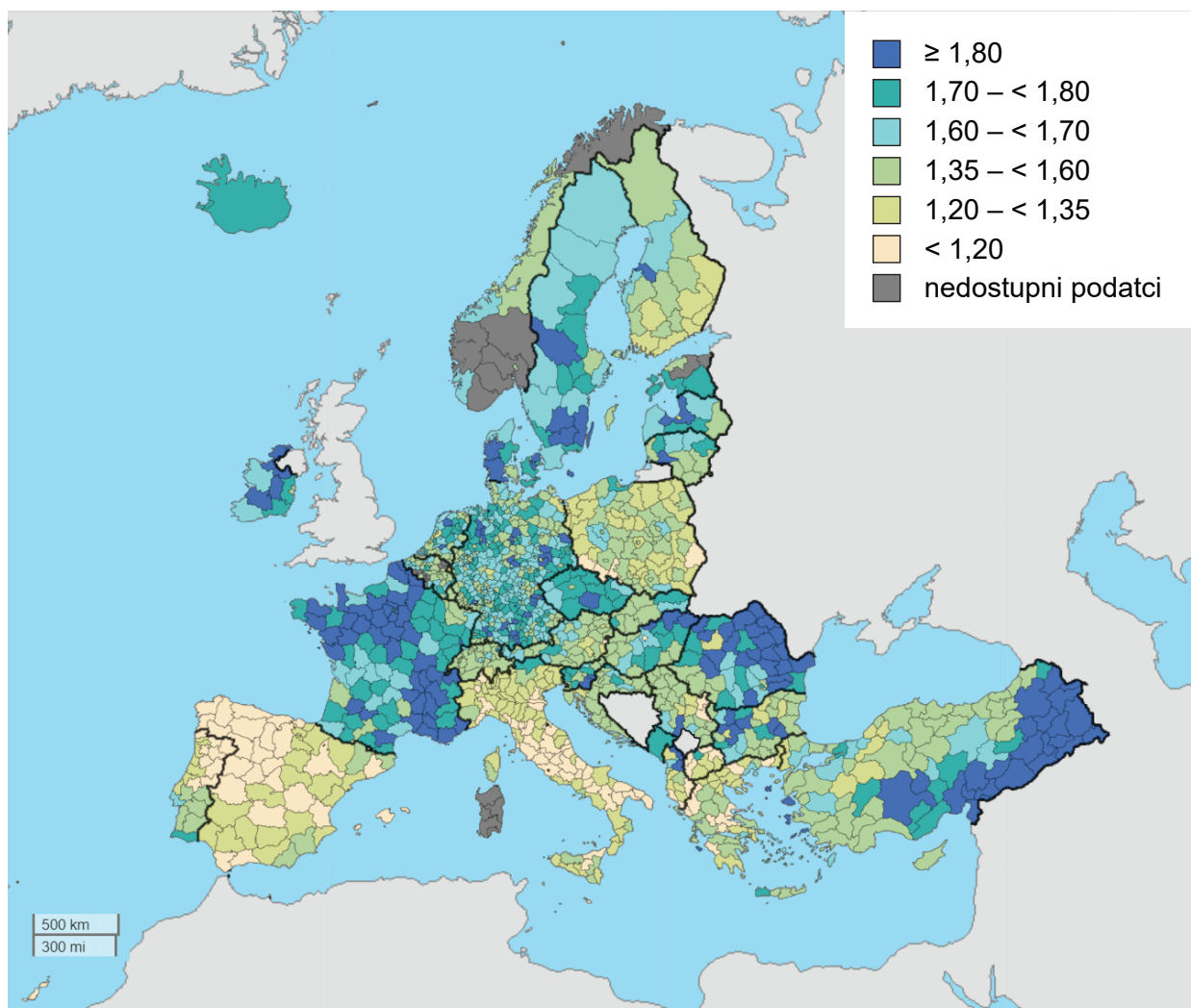

Koji pojam označava gradove koji se nalaze jedan nasuprot drugomu duž granice označene sivom bojom?

(1 bod)

Geografija

30. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Na priloženoj geografskoj karti prikazane su stope ukupnoga fertiliteta na razini NUTS 3 regija 2020. godine. Koja država članica Europske unije **nije** imala ni jednu regiju sa stopama fertiliteta većim od 1,60 djece po jednoj ženi?

(1 bod)

31. Koja su dva glavna klimatska čimbenika nastanka pustinja uz istočne obale Tihoga oceana?

(1 bod)

32. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

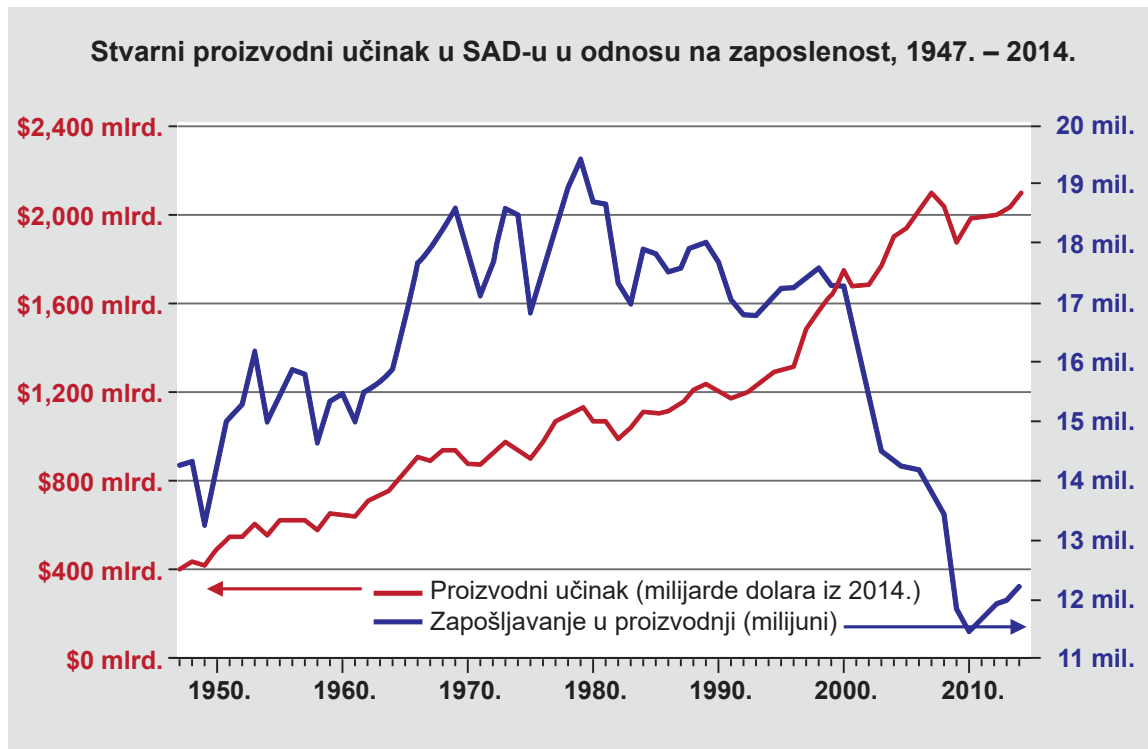

Koji je oblik onečišćenja u gradu prikazan na priloženoj fotografiji?

(1 bod)

Geografija

33. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Priloženi dijagram prikazuje odnos broja zaposlenih i vrijednost industrijske proizvodnje u SAD-u od 1947. do 2014. godine.

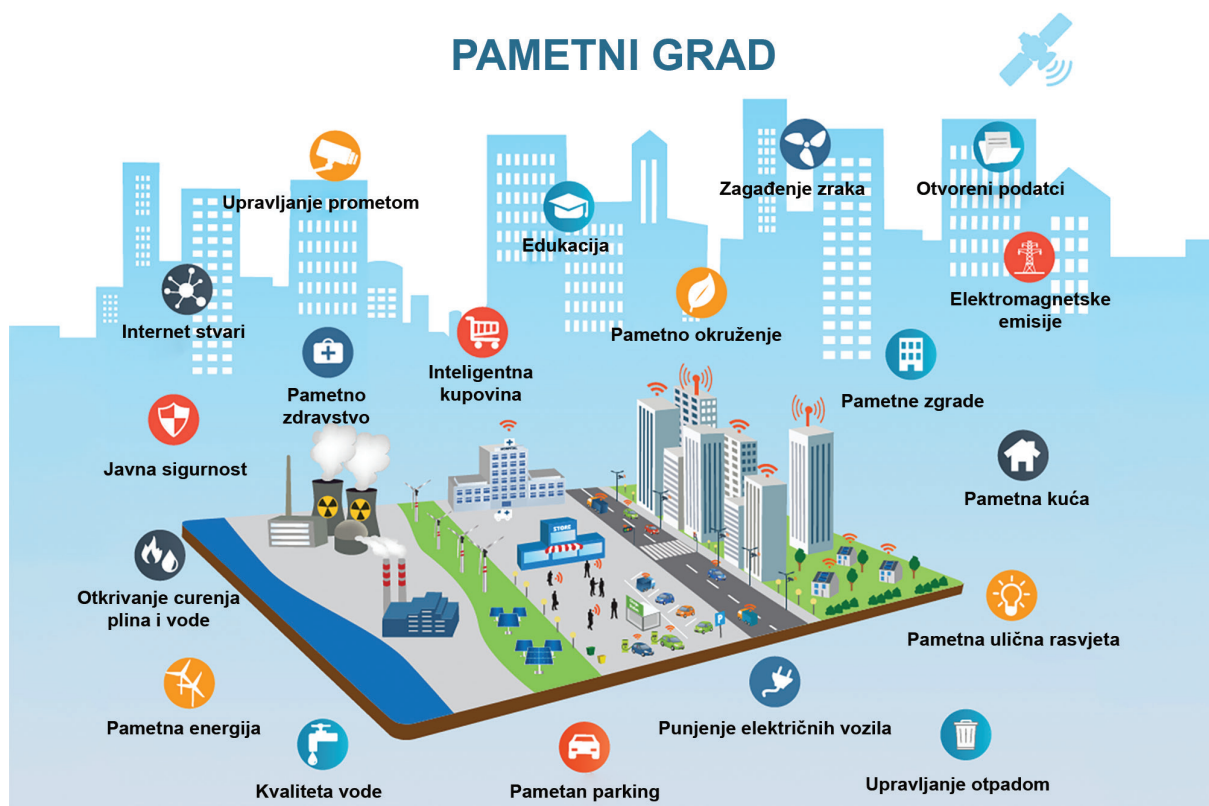
Objasnite jednom rečenicom promjenu odnosa broja zaposlenih i vrijednosti industrijske proizvodnje u promatranome razdoblju.

(1 bod)

34. Koji je naziv vrste prometa koji je stoljećima zadržao vodeću ulogu u robnoj razmjeni između kontinenata Staroga i Novoga svijeta?

(1 bod)

35. Pozorno promotrite priloženu skicu.

Priložena skica prikazuje elemente pametnoga grada. Navedite najmanje tri od prikazanih elemenata gradskoga sustava koja mogu značajnije smanjiti potrošnju energije.

(1 bod)

36. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Izvori Cetine jedinstveno su i zaštićeno mjesto u Hrvatskoj koje se sastoji od manjih akumulacija vode u kršu.

Ovaj prirodni fenomen zaštićen je od 1972. godine kao hidrološki spomenik prirode.

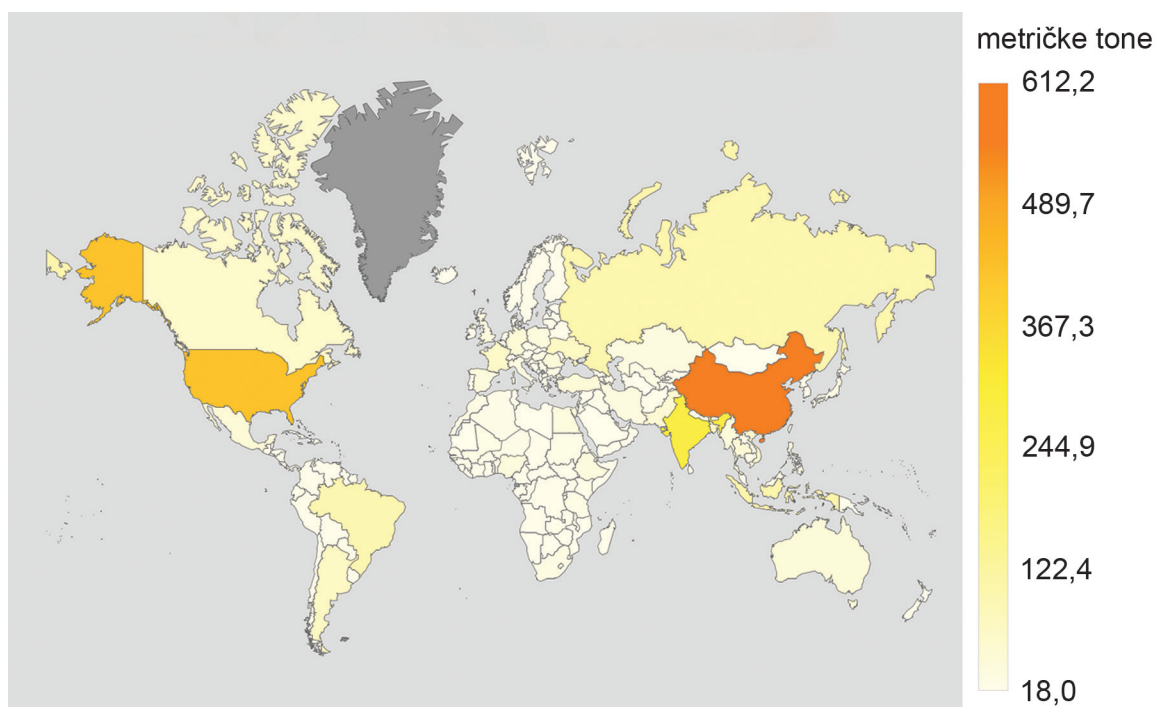
U blizini ovoga spomenika prirode nalaze se brojne kulturno-povijesne znamenitosti.

Uz obilazak izvora, sve veći broj stranih i domaćih turista odlučuje se za kupanje na izvoru iako su Hrvatske vode to zabranile.

Navedite jednu aktivnost (ili mjeru) koju bi trebale poduzeti lokalna ili županijska ili državna vlast kako bi se onemogućila devastacija ovoga prostora.

(1 bod)

37. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu i tablicu.

Rang	Država	Tone	% od pet najboljih
1	Rusija	43 965 626	35,3
2	Kanada	22 874 184	18,4
3	SAD	22 499 006	18,0
4	Francuska	18 940 343	15,2
5	Ukrajina	16 373 389	13,1

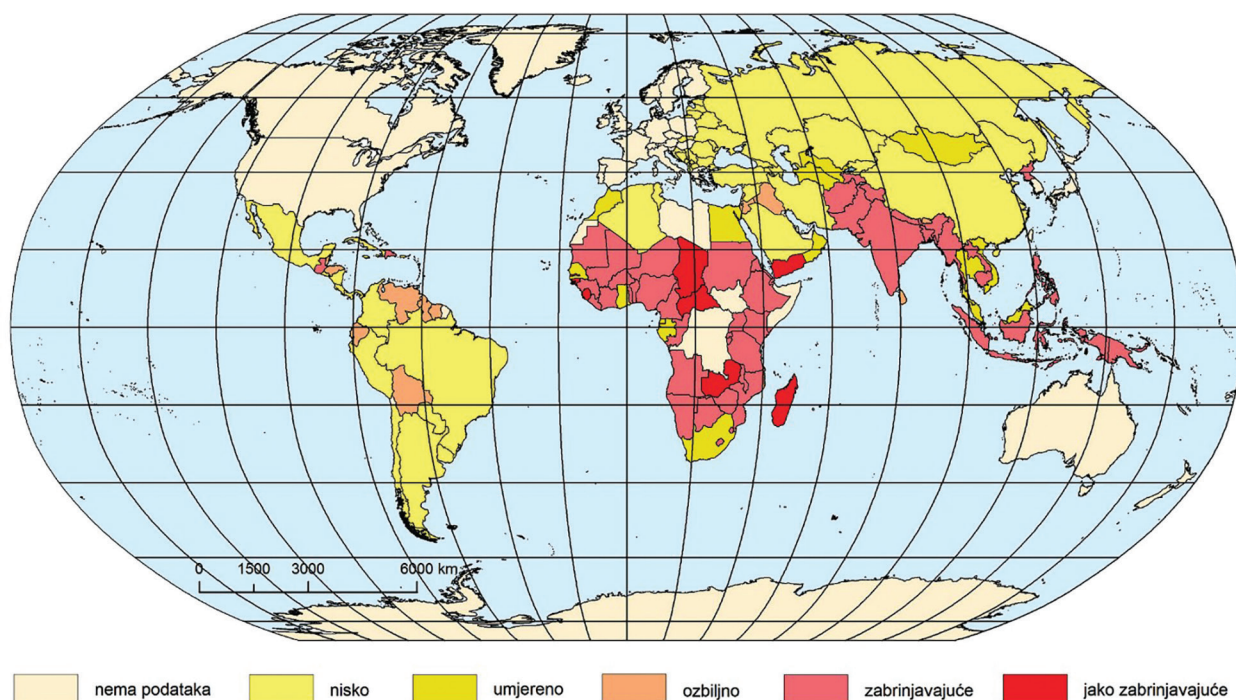
Priložena geografska karta prikazuje najveće proizvođače žitarica u metričkim tonama, a tablica pet najvećih izvoznika pšenice u svijetu.

Koje su dvije države među pet najvećih proizvođača žitarica, a nisu među pet najvećih izvoznika pšenice?

(1 bod)

Geografija

38. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je glavni razlog slabije opskrbljenosti hranom u azijskoj državi s jako zabrinjavajućim indeksom gladi?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

Geografija

39. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Objasnite utjecaj multinacionalnih kompanija na globalizaciju trgovine, industrije i prometa koristeći se imenima multinacionalnih kompanija čije su reklame vidljive na fotografiji.

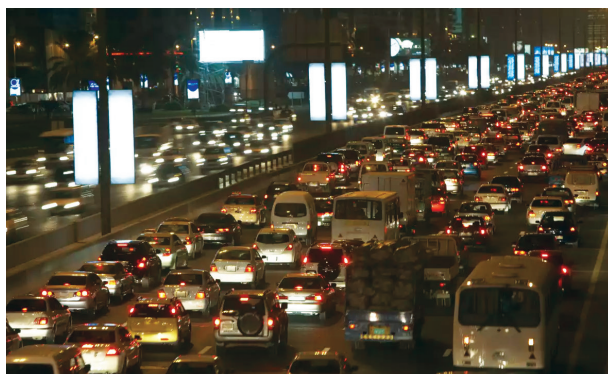
[illegible]

[illegible]

(3 boda)

Geografija

40. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Objasnite kako tri antropogena procesa prikazana na priloženim fotografijama utječu na promjenu klime.

[illegible]

(3 boda)

Geografija

41. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Navedite nazive kulturno-genetskih tipova gradova prikazanih na priloženim fotografijama te na dvama primjerima objasnite razlike prostorne strukture i fizionomskih obilježja njihovih središta.

[illegible]

(3 boda)

Geografija

42. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Objasnite za svaki element prirodne osnove (vodu, tlo, zrak) po jednu posljedicu onečišćenja koristeći se primjerima s priloženih fotografija.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica